

Nr. 319/SM/30.01.2018

Către : **Serviciul public de asistență socială de la nivel local/județean**
Consiliile Județene și Consiliile locale ale Sectoarelor Municipiului București
Căminele publice pentru persoane vârstnice

CC: Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială
Uniunea Națională a Președinților de Consilii Județene
Asociația Municipiilor din România
Asociația Orașelor din România
Asociația Comunelor din România

Referitor: *Modificările aduse Legii nr.17/2000 privind asistența socială a persoanelor vârstnice, prin Legea nr.19/2018 pentru aprobarea Ordonatei de urgență a Guvernului nr.34/2016;*

Stimată doamnă/stimate domnule,

Având în vedere modificările aduse Legii nr.17/2000 privind asistența socială a persoanelor vârstnice, republicată, cu modificările și completările ulterioare, prin Legea nr.19/2018 pentru aprobarea Ordonatei de urgență a Guvernului nr.34/2016 pentru modificarea și completarea Legii nr.17/2000, vă comunicăm următoarele:

A. Referitor la serviciile comunitare asigurate persoanelor vârstnice la domiciliu:

Potrivit prevederilor art.8 din Legea nr.17/2000, serviciile comunitare asigurate persoanelor vârstnice la domiciliu sunt următoarele:

- a) **servicii de îngrijire personală acordate persoanelor dependente** care, ca urmare a pierderii autonomiei funcționale din cauze fizice, psihice sau mintale, necesită ajutor semnificativ pentru a realiza activitățile uzuale ale vieții de zi cu zi¹. Situația de dependență este o consecință a bolii, traumei și dizabilității și poate fi exacerbată de absența relațiilor sociale și a resurselor economice adecvate.
- b) **servicii de reabilitare și adaptare a ambientului:** mici amenajări, reparații și altele asemenea;
- c) **alte servicii de recuperare/reabilitare:** kinetoterapie, fizioterapie, gimnastică medicală, terapie ocupațională, psihoterapie, psihopedagogie, logopedie podologie și altele asemenea;
- d) **servicii medicale**, sub forma consultațiilor și îngrijirilor medicale la domiciliu sau în instituții de sănătate, consultații și îngrijiri stomatologice, administrarea de medicamente, acordarea de materiale sanitare și de dispozitive medicale. Serviciile medicale sunt acordate în baza reglementărilor legale privind asigurările sociale de sănătate.

Servicii de îngrijire personală acordate persoanelor dependente, cele de reabilitare și adaptare a ambientului și alte servicii de recuperare/reabilitare a persoanei dependente se asigură prin grija serviciului public de asistență socială direct sau în baza convențiilor de

¹ Ajutorul acordat pentru îndeplinirea activităților uzuale ale vieții zilnice privește două categorii de activități:

a) **activități de bază ale vieții zilnice**, în principal: asigurarea igienei corporale, îmbrăcare și dezbrăcare, hrănire și hidratare, asigurarea igienei eliminărilor, transfer și mobilizare, deplasare în interior, comunicare;

b) **activități instrumentale ale vieții zilnice**, în principal: prepararea hranei, efectuarea de cumpărături, activități de menaj și spălătorie, facilitarea deplasării în exterior și însoțire, activități de administrare și gestionare a bunurilor, acompaniere și socializare.

MINISTERUL MUNCII ȘI JUSTIȚIEI SOCIALE

parteneriat sau a contractelor de servicii sociale încheiate cu alți furnizori publici sau privați de servicii sociale care dețin licență de funcționare pentru servicii de îngrijire la domiciliu. Pentru acordarea acestor servicii SPAS înființează și solicită licența de funcționare pentru serviciile de îngrijire la domiciliu pentru persoane vârstnice dependente (8810ID-I, Nomenclatorul serviciilor sociale).

Servicii de reabilitare și adaptare a mediului² și terapiile de specialitate sunt acordate de SPAS prin serviciile de asistență comunitară (8899CZ-PN-V, Nomenclatorul serviciilor sociale). Licența de funcționare se acordă în baza standardelor minime de calitate prevăzute în anexa nr.7 la *Ordinul MMFPSPV nr.2126/2014 privind aprobarea Standardelor minime de calitate pentru acreditarea serviciilor sociale destinate persoanelor vârstnice, persoanelor fără adăpost, tinerilor care au părăsit sistemul de protecție a copilului și altor categorii de persoane adulte aflate în dificultate, precum și pentru serviciile acordate în comunitate, serviciilor acordate în sistem integrat și cantinelor sociale*.

Potrivit standardelor minime de calitate (anexa nr.8 la *Ordinul 2126/2014*), personalul unității de îngrijire la domiciliu are obligația să sesizeze familia sau autoritățile locale asupra necesității realizării unor lucrări de adaptare a locuinței care pot facilita menținerea beneficiarului la domiciliul propriu și să identifice și să semnaleze situațiile de abuz și neglijență, iar furnizorul de servicii sociale (în acest caz, SPAS) are obligația de a instrui periodic cu privire inclusiv la această obligație.

Serviciile comunitare asigurate persoanelor vârstnice la domiciliu se asigură fără plata unei contribuții, persoanelor vârstnice dependente care, evaluate potrivit grilei naționale de evaluare a nevoilor persoanelor vârstnice, se încadrează în una din următoarele situații:

- a) nu are venituri și nici susținători legali;
- b) sunt beneficiari ai ajutorului social acordat în baza *Legii nr.416/2001 privind venitul minim garantat*, cu modificările și completările ulterioare, sau realizează venituri al căror cuantum se situează sub nivelul indemnizației sociale pentru pensionari prevăzută de *Ordonanța de urgență a Guvernului nr.6/2009 privind instituirea pensiei sociale minime garantate*, cu modificările ulterioare;
- c) susținătorii legali ai persoanelor vârstnice prevăzute la lit. b) realizează venituri al căror cuantum se situează sub cuantumurile prevăzute la lit. b).

Persoanele vârstnice care se încadrează în grila națională de evaluare a nevoilor persoanelor vârstnice, îndreptățite să beneficieze de serviciile de îngrijire personală, de reabilitare și adaptare a mediului și alte servicii de recuperare/reabilitare a persoanei dependente (prevăzute la art. 8 lit.a) și b) din *Legea nr.17/2000*) și care realizează venituri peste cele prevăzute la art.9 alin.(2) lit.b) din aceeași lege, beneficiază de servicii cu **plata unei contribuții, stabilite în urma procesului de evaluare complexă**, în funcție de tipul de servicii acordate și de venitul persoanei/ susținătorilor legali, fără a se depăși costul acestora calculat pentru perioada respectivă.

Îngrijirea personală la domiciliu se asigură de persoana calificată, certificată profesional, în condițiile legii (îngrijirea formală) sau de membrii de familie, prieteni, vecini sau o altă persoană necalificată care își asumă responsabilitatea îngrijirii persoanei (îngrijirea informală).

² Potrivit prevederilor art. 98 și 100 din *Legea nr.292/2011*, pentru menținerea în mediul propriu de viață și prevenirea situațiilor de dificultate și dependență, persoanele vârstnice beneficiază de servicii de consiliere, de acompaniere, precum și de servicii destinate amenajării sau adaptării locuinței, în funcție de natura și gradul de afectare a autonomiei funcționale. Evaluarea autonomiei funcționale se realizează, de regulă, la domiciliul persoanei, de o echipă mobilă de evaluatori.

MINISTERUL MUNCII ȘI JUSTIȚIEI SOCIALE

Serviciile de îngrijire care presupun ajutor pentru îndeplinirea activităților instrumentale ale vieții zilnice sunt acordate de îngrijitori informali și voluntari și, numai în lipsa acestora, de îngrijitori formali, potrivit prevederilor art.52 alin.(6) din Legea nr.292/2011.

Din aceste considerente este recomandabil ca serviciul public de asistență socială să recruteze voluntari pentru serviciile de îngrijire la domiciliu³, să invite la întâlnirile anuale organizate în conformitate cu prevederile art.6 alin.(2) din *Legea nr.78/2014 privind desfășurarea activității de voluntariat în România*, organizațiile reprezentative ale persoanelor vârstnice cu sediul pe raza unității administrativ-teritoriale, comitetului consultativ de dialog civic pentru problemele persoanelor vârstnice⁴, precum și reprezentanți ai asociațiilor și fundațiilor care au ca obiect de activitate protecția drepturilor persoanelor vârstnice.

De asemenea, pentru promovarea participării persoanelor vârstnice la viața socială, economică și culturală a comunității vă recomandăm să aveți în vedere obligațiile care decurg din calitatea de furnizor de servicii sociale, posibilitatea colaborării cu alte servicii publice de specialitate responsabile de domeniul educație, sport, cultură, etc., precum și direcțiile de acțiune/măsurile prevăzute în *Planul operațional de acțiuni pentru implementarea, în perioada 2017-2020, a Strategiei naționale pentru promovarea îmbătrânirii active și protecția persoanelor vârstnice pentru perioada 2015-2020* aprobat prin HG nr.861/2016:

- a) promovarea imaginii pozitive a persoanelor vârstnice în comunitate și dezvoltarea de programe de educație comunitară privind prevenirea și combaterea formelor de violență, abuz și neglijare asupra persoanelor vârstnice;
- b) promovarea îmbătrânirii active prin sport și sprijinirea accesului persoanelor vârstnice la săli de sport, bazine de înot, terenuri sportive, precum și în oricare spațiu public destinat activităților sportive, culturale și petrecerii timpului liber, etc.
- c) informarea populației vârstnice privind beneficiile voluntariatului în vederea promovării unei vieți active și a toleranței intergeneraționale;
- d) implicarea voluntarilor în cazul persoanelor singure cu nevoi de îngrijire ușoare: efectuare de cumpărături, efectuare menaj, administrare bunuri, acompaniere etc. și instruirea îngrijitorilor informali.
- e) creșterea accesului persoanelor vârstnice la servicii de bază în comunitate, accesibile, disponibile și cu un cost rezonabil
- f) identificarea persoane vârstnice care se confruntă cu cel mai mare risc de singurătate, excluziune socială și/sau depresie.
- g) înființarea sau sprijinirea funcționării centrelor de zi în care se derulează activități diverse : îngrijirea vârstnicilor, recuperare fizică și psihică, menținere și promovare a sănătății, ergoterapie, meloterapie, petrecere a timpului liber, consiliere și consiliere juridică etc.;
- h) înființarea unei linii telefonice de ajutor de urgență pentru furnizarea de consiliere și îndrumarea beneficiarilor persoane vârstnice, inclusiv persoane vârstnice cu dizabilități, către servicii specializate.

B. Referitor la serviciile comunitare asigurate persoanelor vârstnice în cămine:

Îngrijirea în centre rezidențiale a persoanelor vârstnice dependente poate fi dispusă numai în cazul în care îngrijirea la domiciliu a acestora nu este posibilă.

Serviciul public de asistență socială înființează centre rezidențiale pentru persoane vârstnice pentru îngrijire pe perioadă nedeterminată, numai dacă nevoia de servicii este fundamentată pe un studiu de oportunitate, iar măsura a fost prevăzută în strategia locală de dezvoltare a serviciilor sociale elaborată și aprobată cu respectarea prevederilor Legii nr.292/2011, cu modificările și completările ulterioare.

³ H.G. nr.1317/2005 privind sprijinirea activităților de voluntariat în domeniul serviciilor de îngrijire la domiciliu pentru persoanele vârstnice;

⁴ Constituit în baza Hotărârii Guvernului nr.499/2004;

MINISTERUL MUNCII ȘI JUSTIȚIEI SOCIALE

Căminul pentru persoane vârstnice este centrul rezidențial **cu sau fără personalitate juridică**, finanțat integral din bugetul local, care acordă, pe perioadă nedeterminată, îngrijire persoanelor vârstnice.

Pentru buna funcționare a căminelor pentru persoane vârstnice, serviciul public de asistență socială asigură îndrumarea metodologică și coordonarea activității de specialitate a căminului pentru persoane vârstnice. De altfel, potrivit prevederilor art.114 alin.(1) lit.a) din Legea nr.292/2011, autoritățile administrației publice locale asigură implementarea politicilor sociale în domeniul protecției persoanelor vârstnice numai prin serviciul public de asistență socială, în cadrul/subordinea coordonarea căruia funcționează și centrele de servicii sociale.

Cheltuielile de funcționare a căminului pentru persoane vârstnice se asigură cu respectarea principiului subsidiarității, în următoarea ordine:

- a) din venituri proprii;
- b) din sume alocate din bugete locale ale unităților/subdiviziunilor administrativ-teritoriale;
- c) din bugetul de stat, din sume defalcate din taxa pe valoarea adăugată - în proporție de cel puțin 10% din standardul minim de cost aprobat prin hotărâre a Guvernului, în condițiile legii, în completarea sumelor prevăzute la lit. a) și b), pe baza necesarului stabilit anual de Ministerul Muncii și Justiției Sociale, la elaborarea bugetului de stat.

Prin hotărâre a consiliului local/județean se aprobă atât costul mediu lunar de întreținere, cât și **categoriile de venituri luate în calcul la stabilirea veniturilor persoanelor vârstnice îngrijite în cămin, precum și la stabilirea venitului lunar pe membru de familie al susținătorilor legali**, cu respectarea prevederilor *Legii nr.287/2009 privind Codul civil*, republicată, cu modificările ulterioare.

Cuantumul **venitul lunar pe membru de familie în baza căruia se stabilește contribuția lunară de întreținere datorată de către susținătorii legali ai persoanelor vârstnice din cămine** a crescut de la 782 lei la valoarea netă a salariului de bază minim brut pe țară **garantat în plată, stabilit potrivit legii**.

Stabilirea contribuției lunare de întreținere se stabilește individualizat, în urma evaluării complexe efectuate potrivit dispozițiilor art.49 din *Legea nr.292/2011*, cu modificările și completările ulterioare, pe baza costului mediu lunar de întreținere, precum și a veniturilor persoanei vârstnice și, după caz, a susținătorilor legali ai acesteia.

C. Cererea de solicitare a serviciilor sociale:

Legea nr.19/2018 reglementează, de asemenea, faptul că cererea prin care persoana vârstnică solicită asistență socială se transmite și se înregistrează la serviciul public de asistență socială al autorității administrației publice locale unde are domiciliul persoana vârstnică, însoțită de declarația pe propria răspundere privind veridicitatea datelor declarate, de un angajament de plată pentru situațiile în care se pot constata drepturi acordate necuvenit, precum și de alte documente doveditoare. Modelul formularului de cerere urmează să fie stabilit prin hotărâre a Guvernului.

Pentru serviciile sociale acordate de furnizorii privați, serviciul public de asistență socială pe a cărui rază teritorială își are domiciliul sau reședința persoana beneficiară, este informat, în scris, despre faptul că s-a încheiat un contract de servicii sociale, potrivit obligației prevăzute la art.44 alin.(3) din Legea nr.292/2011.

Cu deosebită considerație,

Daniela MOROȘANU

Secretar General Adjunct

